צלעות הבית והעוביים. קרא כתיב גבי בית עולמים: **המלטטים.** המלטי כלאמרינן בהשותפין (ב"ב דף ו.) שנותנים נסרים סביב פתחי חלונות ופתחין ובמקום חורי קיבוע הקורות: **אלו המרישות.** אלמא בתר הכי קרי להו נמי מרישות: **ר' זירא אמר.** מרישיין טעמא דלא מקניא בשיעור השם משום דחוזר לברייתו הוא אם יסתר הוי כשורא כדמעיקרא [a]אבל אבנין מו לא מקרי משכא: **דמעיקרא קצילתא.** שקודם שחקקו נקרא קצילת עץ בעלמא: **ולבסוף קבעו.** והמשיך בו מי גשמים או מי נהר למקום פסלו משום מים שאובין: **קבעו ולבסוף חקקו.** לאו כלי הוא אלא ארעא סמיכתא היא: **שאיבה.** מה שמקום נפסל בג' לוגין מים שאובין מדרבנן הוא: **אגם.** חמסן דיהיב דמי: **הקדישן הקדש.** ואסור ליהנות: **ותרומתן.** אסור לזרים. אלמא קני ליה לגזילה ביאוש: **על גזל אביו.** בהגזל (לקמן ד' קד:) מפרש לה אפילו נשבע אביו לשקר אבל אקרן מחייב ליה קרא כלאמרינן התם: **אם גזילו.** וממילא אימעוט גזל אביו:

ה"ג

א לאו הכי הדר בעיניה. וסתם מרים כיון שבנאו בבירה מתייאשים הבעלים ממנו וא"ת דמשמע דלא מקשה אלא לרב יוסף אדרבה כ"ש דקשה לרבה טפי דלדידיה יאוש גרידא קני ולמאי דמשני דמרים שמו עליו אכתי תקשה לרבה דמהכא משמע דיאוש לא קנה ונראה לפרש דבלא יאוש איירי ולהכי פריך לרב יוסף א"א בשלמא דשיעור השם לא כלום הוא שפיר אלא אי אמרת דשיעור השם קטן עם יאוש קני א"כ שיעור השם גדול כי האי דמרים יש לו לקנותו בפני עצמו וכן משמע לעיל דשיעור השם חשוב גרידא קני דפריך גבי גנב טלה ונעשה איל ונקנייה בשיעור השם דהוי שיעור השם חשוב ועוד יש לומר דבכל מקום הוי שיעור השם גרידא קני לרב יוסף בלא יאוש ולכך יש להועיל לו במרים בלא יאוש דמה שלריך יאוש בעורות לאו משום קנין דקנין הוי משום שיעור השם לחודיה ויאוש אין לריך אלא כדי שיועיל מחשבת יאודו לשוייה אבדרזין דאם לאו היאוש אין כאן שיעור השם וכן בהקדש בעי עמו יאוש שאם אין יאוש אין שם הקדש חל עליו ואין כאן שיעור השם וכן שיעור רשות אם אין יאוש אין שיעור רשות אבל מרים בלא יאוש נמי איכא שיעור השם ויש לו להועיל בפני עצמו וכן גבי טלה ונעשה איל דאמרי' לעיל ויקני בשיעור השם: **צנור** שחקקו ולבסוף קבעו **פוסל את המקוה.** כשיש לו לבזבז מד' רוחותיו איירי שאם הוא פרוץ אפי' מרוח אחד לא היה פוסל המקוה כדמוכח במסכת מקוואות (פ"ד מ"ד) דדוקא טבלא שיש לה לבזבז פוסל

ב מתני' מקוואות הל' ו סמג עשין רמח טוש"ע י"ד סי' רל סעי' לד וסעי' לו: [רב אלפס ב"ב פ"ד דף ק"ל וכשבועות פ"ב ד' רל"ח] **מא** ג מתי' שם פ"ד הל' ב סמג שם: **מא** ד מתי' פ"ד מהל' תרומות הל' יא:

מב ה מתי' פ"ו מהל' גזלה הל' ג סמג עשין עג:

תורה אור השלם

1. וְחַלּוֹנִים אֲטֻמוֹת וְתָמְרִים מִפּוֹ וּמִפּוֹ אֶל כַּתְפוֹת הָאוּלָם וְצַלְעוֹת הַבַּיִת וְהָעֲבִים:
יחזקאל מא כו

2. וְהָיָה כִּי יֶחֱטָא וְאָשַׁם וְהֵשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גָּזָל אוֹ אֶת הָעֹשֶׁק אֲשֶׁר עָשָׁק אוֹ אֶת הַפִּקָּדוֹן אֲשֶׁר הֻפְקַד אִתּוֹ אוֹ אֶת הָאֲבֵדָה אֲשֶׁר מָצָא:
ויקרא ה כג

3. וְאָמַרְתָּם הִנֵּה מַתְּלָאָה וְהִפַּחְתֶּם אוֹתוֹ אָמַר יְיָ צְבָאוֹת וַהֲבֵאתֶם גָּזוּל וְאֶת הַפִּסֵּחַ וְאֶת הַחוֹלָה וְהֲבֵאתֶם אֶת הַמִּנְחָה הַאֲרְצֶה אוֹתָהּ מִיֶּדְכֶם אָמַר יְיָ:
מלאכי א יג

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מעיקרא מוקין וכו' מולא דלאוכן. מ"ב לקמן דף עו ע"א: (ב) ד"ה אמר וכו' ולא היה קנוי לו קודם הפליה:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ר"ז אמר וכו' אבל אברזין. עי' סוכה דף ל ע"ב תוס' ד"ה ולקייה:

מוסף רש"י

צינור. של עץ או של אבן עשוי כמין סילון ויולדין ממנו מים למקוה (רשב"ם ב"ב סה:). שחקקו ולבסוף קבעו. בקרקע, פוסל את המקוה. דמים שאובין פוסלין אותו, וכיון שהיה תורת כלי עליו קודם שקבעו לא מיבטל תו שם כלי מיניה ומשום להו שאובין למים שבתוכו (שם). ולבסוף חקקו. הרי הוא כעושה מרין בקרקע (שם). מה פסח דלית ליה תקנתא כלל. לאחר זמן להקריבו, שהרי מוס קבוע עולמית הוא (סוכה ל.).

עין משפט נר מצוה

לח א מתי' פ"ו מהל' גזילה הל"ג ופ"ב מהל' גזלה ואבידה הל' י סמג עשין עח עג טוש"ע מ"מ סי' שנ"ג סעי' ו וסי' שם ס"ה:

לט ב מתי' פ"ו מהל' מקוואות הל' ו סמג עשין רמח טוש"ע י"ד סי' רל סעי' לד וסעי' לו: [רב אלפס ב"ב פ"ד דף ק"ל וכשבועות פ"ב ד' רל"ח]

מ ג מתי' שם פ"ד הל' ב סמג שם:

מא ד מתי' פ"ד מהל' תרומות הל' יא:

מב ה מתי' פ"ו מהל' גזלה הל' ג סמג עשין עג:

רבינו חננאל

ופריק רב יוסף שאני מריש ואף על גב שנבנה בבירה והוא בתוך הבניין, נקרא לא נשתנה שמו, דתניא צלעות הבית אלו המלטוסין, והעובין אלו המרישות, הנה בתוך הבניין עצמו נקראו מרישות. ר' זירא אמ' שינוי החזור לברייתו בשינוי השם לאו שמיה שינוי. ואין הלכה כמותו, דבענן למימר הגודל צמר וטואו ואף על פי שהוא חוזר לברייתו קנאו. ואקשינן, והרי צינור דמעיקרא נקרא קצצתא, חתיכה של עץ והשתא צינור, דתניא צינור שחקקו ולבסוף קבעו פוסל וכול'. ואו אמרת שינוי השם מילתא כי קבעו ולבסוף חקקו נמי כיון שנחקק נקרא צינור והצינור כולו אמאי לא פסיל. ופרקינן, שאני שאיבה דמדרבנן היא ולפיכך הקלו שלא תפסול השאיבה בעניין הזה את המקוה. ווו הלכה בתלמוד המוכר את הבית מכר את הדלת. ושנינו בתמורה פרק ראשון אין מים שאובין פוסלין את המקוה אלא לפי חשבון, ואמרינן בגמרא גג שיש בו כ"א סאה מי גשמים ממלא בכתף י"ט סאה ופותקו למקוה והן טהורין, שהשאיבה מטהרת ברבייה ובהמשכה. מכלל דרבנן ברבייה ובהמשכה לא. אלא הכי דכי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן שאיבה שהמשיכה כולה טהורה. ואקשינן, או הכי משום דהיקלו הוא אפילו חקקו ולבסוף קבעו לא ליפסול. ופרקינן, התם כיון שנקרא עליו שם, כלי נקרא והוא שם צינור, קודם שיקבענו, החמירו עליו. **מותבינן** מן הגנב ומן הגזלן. ומפרקינן, התם נמי איכא שינוי השם. **איכא דאמרי**, אמ' רב חסדא מנין לשינוי השם שאינו קונה, שנ' והשיב את הגזלה מכל מקום. והא כתיב אשר גזל, ההוא מיבעי לי, על גזל שלו מוסיף חומש ולא על גזל אביו. וקימא לן דשינוי השם קונה. **והא** דאמ' עולא אפילו אחר ייאוש לא קאני, הא אשכחן עולא דאמ' בהגזל מחלוקת בסתם אבל בידוע דברי הכל יאוש קנה.

הא לאו הכי הדר בעיניה אמר רב יוסף מריש שמו עליו דתניא [1]צלעות הבית אלו המלטטין והעובים אלו המרישות רבי זירא אמר [א]שינוי החוזר לברייתו בשינוי השם לא הוי שינוי ושינוי השם שאינו חוזר לברייתו מי הוי [ב]שינוי והרי צינור דמעיקרא קציצתא והשתא צינורא ותניא[ג] [2]צינור שחקקו ולבסוף קבעו פוסל את המקוה קבעו ולבסוף חקקו אינו פוסל את המקוה ואי אמרת שינוי השם מילתא היא אפי' קבעו ולבסוף חקקו נמי ליפסל [ג]שאני שאיבה [3]דמדרבנן היא אי הכי אפילו דרישא נמי התם איכא תורת כלי עליו בתלוש הכא אין תורת כלי עליו בתלוש מיתיבי [ד]הגנב והגזלן והאנס הקדישן הקדש ותרומתן תרומה ומעשרותן מעשר אמרי התם איכא שינוי השם דמעיקרא טיבלא והשתא תרומה הקדש מעיקרא חולין

ה"ג

והשתא הקדש אמר רב חסדא א"ר יונתן מניין לשנוי שהוא קונה שנאמר [2]**והשיב את הגזלה** [ה]**מה ת"ל אשר גזל אם כעין שגזל יחזיר ואם לאו דמים בעלמא בעי שלומי האי אשר גזל מיבעי** [ו]**[ה]למעוטי גזל אביו שאינו מוסיף חומש על גזל אביו א"כ** [ז]**ניכתוב רחמנא והשיב את גזילו אשר גזל למה לי למכתב ש"מ תרתי ואיכא דאמרי אמר רב חסדא א"ר יונתן מניין לשנוי** [ח]**שאינו קונה שנאמר והשיב את הגזילה מ"מ והא כתיב אשר גזל ההוא מיבעי ליה** [ט]**על גזילו שלו מוסיף חומש ואין מוסיף חומש על גזל אביו: אמר עולא מניין ליאוש שאינו קונה שנאמר** [3]**והבאתם גזול את הפסח ואת החולה** [י]**גזול דומיא דפסח מה פסח דלית ליה תקנתא כלל אף**

אמר עולא מניין ליאוש שאין קונה. משמע הכא דסבר עולא דיאוש לא קני וכן בהניזקין (גיטין ד' נה. ושם ד"ה מאי) דאמר עולא דבר תורה בין נודעה בין לא נודעה אין מכפרת מ"ט יאוש כדי לא קני וקשה לר"ת דבהגזל בתרא (לקמן ד' קיד.) גבי פלוגתא דרבי שמעון ורבנן דגנב וגזלן קאמר עולא מחלוקת בסתם אבל בידוע בשל עץ בכל שהוא ובשל חרס ברביעית וא"ת א"כ מאי קאמר מעיקרא קצילתא והשתא צנור דמשמע דאפי' קבע תחילה יש לפסול המקוה לפי שמשתנה שמו ע"י חקיקה והלא אין משתנה שמו ע"י חטיטה שעושה לקבל צרורות דאותה היא שגורמת לפסול את המקוה וי"ל כיון שמשתנה שמו ע"י [ט]חטיטה יש לחשבו כתלוש והחטיטה שעושה כאילו עושה אותה בתלוש: **שאני שאיבה דרבנן.** מפורש בפרק המוכר [את] הבית (ב"ב ד' סו. ושם ד"ה מבלגן): **הגנב** והגזלן. בהגזל בתרא (לקמן קיד.) פריך מי רבנן קשה גזלן מי רבי שמעון קשה גנב ומשני לה שפיר: **מעיקרא** טיבלא. ואע"ג דשינוי החוזר לברייתו על ידי שאלה כדאמרינן בהאשה רבה (יבמות ד' פח.) ובסוף הנודר מן הירק (נדרים ד' נט.) מ"מ לא חשיב להו שינוי החוזר לברייתו כיון דלא אתי לאוקומי אפי' בחטאת ובאשם ואע"ג דמעיקרא תורת דרלאונן והשתא תורת דרלאונן (יא) מכל מקום שינוי השם יש כאן: **אמר עולא מניין ליאוש שאין קונה.** משמע הכא דסבר עולא דיאוש לא קני וכן בהניזקין (גיטין ד' נה. ושם ד"ה מאי) דאמר עולא דבר תורה בין נודעה בין לא נודעה אין מכפרת מ"ט יאוש כדי לא קני וקשה לר"ת דבהגזל בתרא (לקמן ד' קיד.) גבי פלוגתא דרבי שמעון ורבנן דגנב וגזלן קאמר עולא מחלוקת בסתם אבל בידוע ד"ה יאוש קני ואור"ת דבכל מקום יאוש קונה רק לענין קרבן משום דהוי מלוה הבאה בעבירה ומביא הרמיה דהניזקין (גיטין ד' נה: ושם) דפריך התם לעולא מההיא דגנב והקדים ואח"כ טבח ומכר משלם תשלומי כפל ואין משלם ד' וה' ותני עלה כה"ג בחוץ עגום כרת ואי אמרת יאוש לא קני כרת מאי עבידתיה והשתא בלאו ההיא דתני עלה הוה ליה למפרך מגופה דאי יאוש לא קני אם כן אין לו כח להקדים ואמאי פטור מד' וה' הא לא טבח דהקדים אלא ודאי לכל מילי מודה עולא דיאוש קני רק לענין הקרבה ולהכי פריך מדתני עלה דבחוץ עגום כרת אלמא ראוי לפתח אוהל מועד ועוד מייתי ראיה ר"ת מרים לולב הגזול (סוכה ד' ל. ושם) דפסלינן לולב הגזול אפי' בי"ט שני ומפרש רבי יוחנן משום מלוה הבאה בעבירה שנאמר והבאתם גזול את הפסח גזול דומיא דפסח בין לפני יאוש בין לאחר יאוש בשלמא לפני יאוש דלאו דידיה היא אלא לאחר יאוש הא קנייה ביאוש מ"ט לא לאו משום מלוה הבאה בעבירה משמע דסבר בכל דוכתי דיאוש קני רק לענין מלוה וקשה לר"י לפי דאם כן מאי פריך לעיל אביי לרבה מקרבנו ולא הגזול דלמא בקרבנו מודה רבה כמו עולא וכ"ת דסבר אביי אין חילוק כמ"ד בסוכה (שם.) מתוך שיולא בשאול יולא בגזול דלית ליה טעמא דמלוה הבאה בעבירה הא ע"כ אית ליה דאי לאו הכי כי אמרת נמי יאוש לא קני תקשה ליה אמאי אסור להקריבו כיון דשם הקדש חל עליו כדאמר דהוי יאוש ושינוי השם אלא ודאי משום דהוי מלוה הבאה בעבירה ועוד בההיא דגיטין (ד' נה: ושם) דבעי רבא כי אוקמוה רבנן ברשותיה משעת גניבה או משעת הקדישה ומאי נ"מ לגיזותיה וולדותיה ואליבא דעולא בעי לה כדמוכח סוגיא דהתם ואי בעלמא קני הא ע"כ משעת יאוש גיזותיה וולדות דידיה הוו ע"כ נראה לר"י דבכל מקום לעולא יאוש לא קני והיא דהגזול בתרא (לקמן ד' קיד.) הוי יאוש ושינוי השם דמעיקרא משכא והשתא אבדרזין ואע"ג דגבי קרבן נמי הוי יאוש ושינוי השם כדאמר לעיל דמעיקרא חולין והשתא הקדש מכל מקום כיון דאין קנוי לו אלא מחמת שהקדים ולא (יב) היו לו קנוי קודם פסליה רחמנא להקרבה משום מלוה הבאה בעבירה [ו]כדמוכח בפרק לולב הגזול (סוכה ד' ל. ושם) דאמר להו רב להנהו אווכרי כי זבניתו אסא מן הנכרים לגזוז אינהו כו' ופריך ולקנינהו בשינוי השם משמע דאי קנו ליה תו לא הוי מלוה הבאה בעבירה ודוחק לומר דסבר כרבי יצחק בר נחמני דלא חיים התם למלוה הבאה בעבירה ועוד אמר התם (ד' לא.) האי כשורא דמטללתא עבדו ביה רבנן תקנתא מפני תקנת השבים וסוכה לא בענין משלכם ולא מיפסל אלא משום מלוה הבאה בעבירה וכי קנייה בתקנתא דרבנן לא חשיב מלוה הבאה בעבירה כ"ש אי קנה קנין גמור והא דאמר ברים הגזול קמא (לקמן ד' לד.) הרי שגזל סאה חטין טחנה לשה אפאה והריס ממנה חלה כיצד מברך אלא מנאן ודאי ליה התם דמלי סבר בעלמא דשיעור קונה והכא משום מלוה הבאה בעבירה אע"ג דקנה קודם לכן לענין ברכה להזכיר שם שמים עליו ראוי להחמיר יותר אי נמי התם דחוי בעלמא הוא והשתא לעיל פריך אביי שפיר מקרבנו ולא הגזול דאי יאוש קנה אמאי מיפסל הא לא חשיב מלוה הבאה בעבירה כיון דקודם שהקדישה קנאה אלא ודאי יאוש גרידא לא קני אלא מחמת שהקדישה דה"ל יאוש ושינוי רשות או יאוש ושינוי השם כדמסיק לבסוף ולכך מפסל משום דה"ל מלוה הבאה בעבירה והניזקין (גיטין ד' נה: ושם) נמי אי לא דתני עלה מגופה דברייתא לא מצי פריך לעולא דאע"ג דיאוש לא קני שפיר חל הקדש משום דה"ל יאוש ושינוי השם ואדרבה מגופה דברייתא הוי סייעתא לעולא דאי יאוש קני כי לא הקדים נמי פטור מד' וה' דשלו הוא טובח ושלו הוא מוכר כדפריך מינה לקמן (ד' סח:) רבי יוחנן לרים לקיש דאמר יאוש קני ואדרבה תימה דלא פריך מינה לרב יהודה דפליג

התם

תורה אור

1. כִּי יִגֹּנַב אִישׁ שׁוֹר אוֹ שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ מְכָרוֹ חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע צֹאן תַּחַת הַשֶּׂה: שמות כא לז

מוסף רש"י

אף גזול. ילפינן מינה דאין לו מקנה לאחר זמן ואפילו ביאוש, דשמעינן ליה למרייה דמיאס ואמר ווי ליה לאסכון כיס (סוכה ל:). קרבנו. אם עולה קרבנו, ולא הגזול. דגזול נאו לאו לרצון אתי, קס"ד דגזל בהמת חולין ואייתי (לעיל סז:). דגזל קרבן דחבריה. שהקדיש חבירו ועולם לפני יאוש ואצטריך לאשמעינן דאינו עולה לרצון כלל ואפילו לצבעלים הראשונים ואע"ג דלא הוה יאוש, ל"א דגזל קרבן דחבריה הלכך אפילו לאחר יאוש לא קנייה, דכל היכא דאתיה בי גזא דרחמנא אתיה (שם).

מסורת הש"ם

א) [לעיל סו:], ב) [שבת פז. שבועות כו. בכורות כד:], ג) [יבמות כד: וש"נ], ד) [ע' תוס' בכורות נד: ד"ה תדא ותוס' שבועות פו. ד"ה תדא], ה) עיין בת"ת,

הגהות הב"ח

(א) גב' רב פפא אמרה. נ"ב משום דמלך בתר אביי ורבא כ"כ תוס' בשבועות דף כו ע"א וכה"ג כתבו תוס' בפ"ק דמ"ק ד"ה מדליקין ד' מז ע"ב:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה שור בו' וי"ל דאי לא כתיב. עיין תשובת מהר"י אדריבי סי' שלה:

רבינו חננאל

ורבא נמי דאמ' יאוש לא קאני, לא דחינן להו לגמרי אלא מוקמינן להו דלא אמ' אפילו אחר יאוש לא קני אלא בקרבן הגזול ובלולב הגזול וכיוצא בהן דהיא מצוה הבאה בעבירה. אבל בכולי עלמא כגון אבדה וכיוצא בה ייאוש מדעת, כגון דשמעינן ליה למריה דנתיאש, המחזיק בה אחר יאוש קנה. ומדת תשלומי ד' וה' אינה נוהגת אלא בשור ושה בלבד. ואוקימנה משום דכת' קרא שור ושה תרתי זימני מייתר ליה שור דסיפא ושה דרישא, שמעינן מינה שור ושה אין אבל חיה ועוף לא. ופיר' נגידים שוורים כחושים שאין עליהם אלא עצמות וגידים בלבד. אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי כפל, ולא הטובח ומוכר מאחר הגנב משלם תשלומי ארבעה וחמשה. אמר רב לא שנו אלא לפני יאוש אבל לאחר יאוש קנאו גנב ראשון, ומשלם גנב שני ל... עליה מדר' עקיבה דאמ' מפני מה אמרה תורה טבח ומכר משלם תשלומי ד' וה'] מפני שנשתרש בחטא], פיר' נשתרש בחטא, נהנה, כלומ' אם מכר מכירתו מכירה. כי ההיא דגרסינן [בפרק השולח גט] ומפני מה נענשה משום דאישתרשי לה מקום דינר. אם תאמר אחר יאוש שפיר, אלא לפני יאוש [מה] הנאה יש לו במכירתו. והאמ' רב חסדא גזל ולא נתיאשו הבעלין ובא אחר ואכלו רצה הנגזל מזה גובה רצה מזה גובה.

אם אעולה וסבר דיאוש כדי הוי יאוש ולילא לשנויי כדמשני לקמן לריש לקיש כגון שהקדישו בעליס ביד גנב דאם כן מאי פריך התם לעולא כלא מאי עבידתיה הא מתחייב כלא שפיר דרלאי לפתח אהל מועד כיון שהקדישו בעליס וי"ל דהמ"ל ולטעמיך אי נמי דרב יהודה נמי אית ליה דיאוש לא קני וטעמא דרב יהודה דאמר אין נודעה אין לא נודעה מכפרת משום דלא חיים לטעמא דמלוה הבאה בעבירה ולא גרסינן התם מאי טעמא קסבר יאוש כדי קני ובסוכה (ד' ג. ופס) דקאמר אלא לאחר יאוש הא קנייה ביאוש ה"פ הא קנייה ביאוש ושיגוי האם ומה שאין מזכיר אלא יאוש משום דע"י יאוש שקודם לכן קנאה בשיגוי האם ואית ספריס דלא גרסי ביאוש אלא הא קנייה ומדע דהא התם ר' יוחנן קאמר ליה ור' יוחנן אית ליה דיאוש לא קני דאמר לקמן חיודיה אין לפני יאוש אין לאחר יאוש ואי סבר דיאוש קני אמאי חייב לאחר יאוש שלו הוא טובח ושלו הוא מוכר ובהגזל בתרא קאמר רבי יוחנן משמיה דרבי יגאי דשיגוי דשות ואחר כך יאוש לא קני ור"ת הקשה דבהגזל בתרא (לקמן ד' קיד.) משמע דלעולא יאוש כדי קני דפריך ממתניתין דנטלו מוכסים חמורו ונתנו לו חמור אחר הרי זה שלו וקאמר בשלמא לעולא בידוע ודברי הכל ונתנו לו חמור אחר חשיב ליה התם יאוש כדי דקאמר התם תנא ואם גטל מחזיר לבעליס הראשונים ומפרש דקסבר יאוש כדי לא קני וטעמא נראה דלא חשיב ליה שינוי דשות משום דע"כ נותנים לו ותירץ ר"י דבריתא ע"כ לא חייבי כמתני' דהא במתניתין קתני הרי הוא שלו ובריתא קתני מחזיר לבעליס הראשונים ועוד דא"כ דאמתניתין קיימא תקשי מבריתא לרבה דאמר יאוש כדי קני אלא בריתא חייבי שהבעליס עומדים ולא נתייאשו עדיין כשנתנו לזה אע"ג דלסוף אחר דאתא לידיה נתייאשו לא קני דשינוי דשות דקודם יאוש לא קני כדמשמע לקמן ויאוש גרידא נמי לא קני אפי' לרבה כיון דבאיסורא אתא לידיה וצריך להחזיר הדמים אבל מתניתין חייבי לעולא בידוע שנתייאש מקמי דאתא לידיה וכי אתא לידיה הוה ליה יאוש ושינוי דשות:

אף גזול דלית ליה תקנתא. אע"ג דאמר לעיל (דף סה:) גנב טלה ונעשה איל נעשה שינוי בידו וקנאו מ"מ כמו שהוא לית ליה תקנתא: **רבא** אמר מהכא קרבנו ולא הגזול. רבא גרסינן ולא רבה מדקאמר חד מייאיהו רב פפא אמר ולא היו טועים אלא בין רב פפא ד) לרבא שהיה רבו ופעמים כשהיה אומר רב פפא דברים בסתם היו סבורים שדברי רבא הן אבל בין דברי רב פפא לדברי רבה לא היו יכולין לטעות ולעיל (דף סו:) גרס אמר ליה רבא משכבו ולא הגזול כו' אע"ג דרבה הוה בר פלוגתיה דרב יוסף ולרבה הקשה אביי לריך לומר דרבה עצמו לא השיב לו כלום אלא רבא השיב לו מדפריך הכא והא רבא הוא דאמר דגזל קרבן דחבריה וקאמר דחד מייאיהו רב פפא אמרה וכן משמע בכל הספרים גרס לעיל אמר ליה רבא ואי רבה השיבו הל"ל אמר ליה ולא היה לריך להזכיר רבה כיון דמקשה לרבה וכן משמע בהניזקין (גיטין דף נה: ושם) דרבא אית ליה דיאוש כדי לא קני דבעי רבא כי אוקמוה רבנן ברשותיה משעת גנייבה או משעת הקדש למאי נ"מ כו' ואי יאוש קני לכל הפחות משעת יאוש כבר הוא ברשותיה ובפרק בתרא (דף קיא: ושם) קאמר רבא לעולם רשות יורש לאו ברשות לוקח דמי משמע התם דאית ליה דיאוש לא קני והתם רבא דהוא בר פלוגתיה דרמי בר חמא והא דאמר רבא בפרק אלו מציאות (ב"מ דף כו:) גבי מציאה נטלה לפני יאוש על מנת לגזלה עובר בכולן ואע"ג דאהדריה בתר יאוש מתנה בעלמא הוא דיהיב ליה אע"ג דיאוש לא קני מ"מ כיון דהועיל יאוש למוכרה או להקדישה חשיב גזלן: **שור** ושה שני **פעמים**. וא"ת ושה דכתיב ב' פעמים למה לי הא בשבת לא כתיב שה ה וי"ל דאי לא כתיב שה שני פעמים הוה אמינא שבא שור למעוטי שאר מילי מדין שור דלא הוו בתשלומין ה' ולוקמיה אדין שה להכי כתיב שה למעוטי לגמרי:

חמשה בקר ישלם תחתיו. ומסברא הוה ידענא דחמשה בקר קיימא אשור וארבע צאן קיימי אשה: **אין** הגונב בו'. בגמרא (דף סט:) דריש לה מוגונב מבית האיש ולא מבית הגנב ולמאן דמוקי חד בגנב וחד בטוען טענת גנב א"ש אבל למאן דמוקי תרוייהו לטוען טענת גנב לא שייך כלל למדרש הכי ולריך לומר דלדידיה נפקא ליה למעוטי גנב אחר הגנב מקרא אחרינא:

דתניא אמר רבי עקיבא בו'. מכל הנהו דפריך הכא לרב ו) ה"מ למפרך לעיל לרבה ומהנהו דפריך לעיל לרבה ה"מ למפרך לרב אלא לרבה דאיירי בגזלן פריך ליה ממילי דגזלן ולרב דאיירי בגנב ניחא ליה למיפרך ממילי דגנב אע"פ שאין סברא לחלק ועוד דכמו שהוקשו בבית המדרש נקבעו בגמרא ולתרוייהו הוה מצי למפרך מההיא דגנב והקדיש דפריך מינה לקמן רבי יוחנן לריש לקיש:

אף גזול דלית ליה תקנתא לא שנא אחר יאוש רבא אמר מהכא קרבנו ז)ולא הגזול אימת אילימא לפני יאוש פשיטא למה לי קרא אלא לאו לאחר יאוש וש"מ יאוש לא קני ש"מ והא רבא הוא דאמר דגזל קרבן דחבריה איבעית אימא הדר ביה ואיבעית אימא ח)חד מייאיהו (ט) רב פפא אמרה: ומדת תשלומי ארבעה וחמשה וכו': ואמאי נילף שור שור משבת מה להלן חיה ועוף כיוצא בהן אף כאן חיה ועוף כיוצא בהן אמר רבא אמר קרא [1]שור ושה שור ושה שני פעמים שור ושה אין מידי אחרינא לא אמרי הי מייתר אילימא שור ושה דסיפא מייתר דניכתוב רחמנא כי יגנב שור או שה וטבחו ומכרו חמשה בקר ישלם תחתיו וארבע צאן תחתיו אי כתב רחמנא הכי הוה אמינא בעי שלומי תשעה לכל אחד ואחד וכי תימא הא כתיב תחתיו תחתיו חד תחתיו מייתר ההוא מיבעי ליה לדרשה אחרינא דתניא יכול גנב שור שוה מנה ישלם תחתיו נגידין ת"ל תחתיו תחתיו אלא שור ושה דרישא מיותר דנכתוב רחמנא כי יגנב איש וטבחו ומכרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה אי כתב רחמנא הכי הוה אמינא עד דגניב תרי וטבח להו ומכרו כתיב לחד ואימא עד דגניב תרוייהו ומזבין להו ומכרו כתיב לחד ואימא הוה אמינא עד דגניב תרי וטבח חד ומזבין חד או מכרו כתיב ואכתי הוה אמינא עד דגניב תרוייהו וטבח חד ומשייר חד או מזבין חד ומשייר חד אלא שור דסיפא ושה דרישא מייתר דניכתוב רחמנא כי יגנב איש שור וטבחו ומכרו חמשה בקר ישלם תחתיו וארבע צאן תחת השה שור דסיפא ושה דרישא למה לי שמע מינה שור ושה אין מידי אחרינא לא: אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי כפל: אמר רב לא שנו אלא לפני יאוש אבל לאחר יאוש קנאו גנב ראשון וגנב שני משלם תשלומי כפל לגנב ראשון ט)אמר רב ששת אמינא כי ניים ושכיב רב אמר להא שמעתא דתניא אמר ר' עקיבא מפני מה אמרה תורה טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה מפני שנשתרש בחטא אימת אילימא לפני יאוש

מי

ה"ג **וכ"ם הא לפיב פחפיו פחפיו חד פחפיו מייפר כו'**. וכ"ת הא כתיב תרי זימני תחתיו דמיתמעי חד אשור וחד אשה דאי תרוייהו אחד קיימי הכי איבעי ליה למיכתב ה' בקר וד' לאן ישלם תחתיו לאו מילתא היא דאיכא למימר חד תחתיו אייתר לדרשה אחרינא ואכתי תשעה משתמעי בין אשור בין אשה: **נגידים**. גויעים כדמתרגמינן ויגוע ואיתנגיד (בראשית מט) כלומר כחושין וקרוביין למות: **ה"א עד דגנב אדאי ועבח לחד ומזבין לחד**. להכי אצטריך שור או שה דרישא למימר דאע"ג דחד הוא דגנב מחייב: **או מכרו לפיב**. דמשמע או עביחה או מכירה דהא כתיב או לחלק: **ואימא עד דגנב אדאי**. כדכתיב בסיפא תחת השור תחת השה ולהכי אצטריך שור או שה דרישא: **שנשתרש**. עשה שרשין. כלומר נתחזק בחטא שקנאו ומכנו מעשיו: **אילימא לפני יאוש**. מכרו:

מי

ז) [לעיל סו:], ח) [שבת פז. שבועות כו. בכורות כד:], ט) [יבמות כד: וש"נ], י) [ע' תוס' בכורות נד: ד"ה תדא ותוס' שבועות פו. ד"ה תדא], כ) עיין בת"ת,